

Motion till riksdagen 2005/06:Ju16

av Leif Björn lod m.fl. (mp)
med anledning av skr. 2005/06:62

Tillämpningen i Sverige av den europeiska arresteringsordern

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att lagen om den europeiska arresteringsordern bör avskaffas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att beslutsordningen vid godkännande av s.k. rambeslut och efterföljande lagstiftningsåtgärder bör behandlas i ett sammanhang.

Motivering

Miljöpartiet de gröna motionerade emot lagen om europeisk arresteringsorder. Vi är fortfarande principiella motståndare till lagen på grundval av den rättsosäkerhet den skapar och av den förhastade och oförankrade process i vilken lagen genomfördes.

Det finns förslag på att utfärdandet av arresteringsorder skall underlättas genom att låta åklagare fatta beslutet i stället för nuvarande ordning där beslut om häktning från domstol krävs. Vi motsätter oss denna utveckling där rättsosäkerheten för medborgarna undermineras till förmån för en byråkratisk effektiviseringsambition.

Den europeiska arresteringsordern skapar rättsosäkerhet

Då riksdagen röstade för förslaget om en europeisk arresteringsorder togs ett beslut av stor principiell betydelse. Det dåvarande utlämningsförfarandet i förhållande till medlemsstater i Europeiska unionen avskaffades till förmån för ett system för överlämnande som bygger på principen om ömsesidigt erkännande av rättsliga avgöranden. Förslaget angick sådana fri- och rättigheter som enligt 2 kap. 12 § regeringsformen endast får begränsas i lag och

Fel! Okänt namn på

för att tillgodose sådana ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle.

Att avskaffa kravet på dubbel straffbarhet uppluckrar rättssäkerheten för EU:s medborgare. Förutsebarheten i lagstiftningen försämras avsevärt på detta sätt, inte minst genom att rambeslutet tillåter att rådet enhälligt kan besluta om tillägg till brottskatalogen. Mot vilket rättsväsende skall medborgarnas blickar vändas när de vill veta vad som är straffbart?

I dagsläget skulle t.ex. en flyktinggömmare kunna begäras utlämnad av en annan EU-stat på grund av brott mot medhjälp till olaglig inresa eller olaglig vistelse. Detta är en fullkomligt oacceptabel rättsordning.

Miljöpartiet de gröna är även kritiska till att överlämnande får beviljas även om den eftersökte är omyndig. Dagens gräns vid att den utlämnade måste vara minst 15 år gammal är inte tillfyllest. Med tanke på att straffbarhetsåldern skiljer sig markant mellan länderna i EU och att enligt svensk rätts-tradition individer under 18 år inte döms till fängelse, ter det sig inhumant att tvinga dessa individer att utlämnas till ett annat EU-land. Barn hör inte hemma på anstalt utan bör få den hjälp som är mest lämplig för barnets bästa.

Förhastad och oförankrad lagstiftningsprocess

När riksdagen fattade beslutet om en europeisk arresteringsorder togs ett rambeslut vars beslutsordning var allt annat än välförankrad. Kritik från tunga instanser såsom Lagrådet och Riksdagens ombudsmän framfördes. Lagrådet påtalade i sitt remissvar att:

[...] den ordning som i praktiken tillämpats i samband med rambeslut och svensk lagstiftning i anledning av sådana är förenad med betydande nackdelar. Detta gäller inte minst det nu aktuella rambeslutet vilket kommissionen presenterade som ett utkast den 19 september 2001 och kring vilket, efter betydande förändringar i sak som form, en politisk överenskommelse träffades efter inte mindre än tre månader i mitten av december 2001.

Lagrådet konstaterar vidare att

det är uppenbart att den tillämpade beslutsordningen inte lämnar utrymme för att tillgodose sådana krav på beredning som annars anses väsentliga i samband med ändringar av svensk lagstiftning i frågor av principiell betydelse.

Miljöpartiet anser liksom Lagrådet att det behövs en generell plan för att överväga hur systemet med rambeslut lämpligen bör hanteras från svensk sida. För att värna om rättssäkerheten är vi motståndare till rambeslut som inledningsvis införs med stöd av lagstiftning av mer provisorisk karaktär.

Det krävs således en översyn av formernas beredning i Sverige vid godkännande av rambeslut och vilka formella krav som bör ställas för att godkänna ett rambeslut.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 1 februari 2006

Leif Björnlod (mp)

Gustav Fridolin (mp)

Mikael Johansson (mp)

Ulf Holm (mp)